

İŞ SÖZLEŞMELERİNİN FESİH HALİNDE HANGİ SGK İŞTEN ÇIKIŞ KODLARI KULLANILMALIDIR?

ÖZET

İşveren ile işçi arasındaki iş sözleşmesi, işveren tarafından veya işçi tarafından sonlandırılabilir. İşten çıkış kodları, iş akdinin nasıl sonlandırıldığını belirten kodlardır. Bu kodlar Sigortalı İşten Ayrılış Bildirgesinin (6) numaralı bölümünde yer almaktadır. Sigortalının işten çıkış nedeni listede yer alan sebeplerden hangisine uyuyorsa, o kodun seçilmesi ve işten ayrılış bildirgesinin (16) numaralı kutucuğuna yazılması ve aylık prim hizmet belgesi ile muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde belirtilmesi gerekmektedir. 1'den 41'e kadar 39 adet işten çıkış kodu bulunmaktadır.

SGK İŞTEN ÇIKIŞ KODLARI, AÇIKLAMALARI VE SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

İşveren ile işçi arasındaki iş sözleşmesi, işveren tarafından veya işçi tarafından sonlandırılabilir. İşten çıkış işlemlerinin yapıldığı süreçte işverenler, iş akdinin ne şekilde sona erdiğini işten ayrılış bildirgesinde ve aylık prim hizmet belgesi ile muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde belirtmek zorundadır. İşten çıkış kodları, iş akdinin nasıl sonlandırıldığını belirten kodlardır.

İşten çıkış kodları hem işveren hem de işçi için çok önemlidir. Aşağıda açıklanan işten çıkış kodları, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, işsizlik parası, nakdi ücret desteği, fesih yasağı gibi konuların belirleyicisi durumundadır. Bu kodların yanlış ve yanıltıcı girilmesi işverenin cezai yaptırıma maruz kalmasına işçilerinin de bazı haklardan yararlanmamasına veya haksız şekilde yararlanmasına neden olacaktır.

İşten ayrılış kodunun hatalı girilmesi halinde, hatalı işten çıkış kodunun işten ayrılış tarihinden itibaren 10 gün içinde elektronik olarak düzeltilmesi mümkündür. Ancak hatalı işten çıkış kodu, işten ayrılış tarihinden itibaren 10 gün geçtikten sonra değiştirilmek istenirse bu durumda işveren Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili ünitesine yazılı olarak müracaat etmesi gerekir. Açıklayıcı belge ve bilgilerin bulunması halinde işten çıkış kodları düzeltilebilir.

1'den 41'e kadar 39 adet işten çıkış kodu bulunmakta olup aşağıdaki tabloda açıklanmıştır. Saygılarımızla

İŞTEN ÇIKIŞ KODU	AÇIKLAMASI
1	Deneme süreli iş sözleşmesinin işverence feshi: Deneme süresi içerisinde taraflar bildirim süresine gerek kalmaksızın ve tazminatsız olarak iş sözleşmesini sona erdirebilmektedir. Eğer deneme süresi içerisinde veya sonunda sözleşme işveren tarafından sonlandırılmışsa, SGK çıkış kodu olarak bu kod seçilecektir.
2	Deneme süreli iş sözleşmesinin işçi tarafından feshi; Deneme süresi içerisinde veya sonunda sözleşme işçi tarafından sona erdirilmişse bu kod seçilecektir.
3	Belirsiz süreli iş sözleşmesinin işçi tarafından feshi (istifa): İşçi - işveren arasındaki sözleşme belirsiz süreli ise ve işçi tarafından sona erdirilmişse bu kod seçilecektir.
4	Belirsiz süreli iş sözleşmesinin işveren tarafından haklı sebep bildirilmeden feshi: Belirsiz süreli iş sözleşmesi işveren tarafından feshediliyor ve haklı bir neden bildirilmiyorsa bu kod seçilecektir.
5	Belirli süreli iş sözleşmesinin sona ermesi: İş sözleşmesi belirli süreli ise, sürenin dolmasıyla birlikte sözleşme kendiliğinden sona ermiş olmaktadır. Bu durumda bu kod seçilecektir.
8	Emeklilik (yaşlılık) veya toptan ödeme nedeniyle: İşçi sosyal güvenlik kurumlarından emekli aylığına veya toptan ödemeye hak kazanacak şekilde işten ayrılıyorsa bu kod seçilir.

İŞTEN ÇIKIŞ KODU	AÇIKLAMASI
9	Malulen emeklilik nedeniyle; Malulen emekli olarak işten ayrılan işçi için bu kod seçilecek
10	Ölüm: İşçinin ölümü halinde çıkış kodu olarak bu kod seçilecektir.
11	İş kazası sonucu ölüm: İşçinin ölümü iş kazasına bağlı olarak gerçekleşmişse bu kod seçilecektir.
12	Askerlik: İşçi askerlik görevini yerine getirmek üzere işten ayrılmışsa bu kod seçilecektir.
13	Kadın işçinin evlenmesi: Kadın işçi evlendiği tarih itibariyle bir yıl içerisinde evlilik gerekçesiyle iş akdini feshetmişse, çıkış kodu olarak bu kod seçilir.
14	Emeklilik için yaş dışında diğer şartların tamamlanması: Sigortalı, yaş dışında prim günü ve sigortalılık süresi şartlarını sağlamışsa ve bunları sağladığına dair yazılı belgeyi SGK' dan alarak işverene ibraz etmişse, bu durumda çıkış kodu olarak bu kodun seçilmesi gerekmektedir.
15	Toplu işçi çıkarma: İşveren İş Kanunu 29. maddesi gereği toplu olarak işçi çıkarabilmektedir. Bu durumda toplu çıkarma kapsamında olan işçiler için bu kod seçilecektir.
16	Sözleşme sona ermeden sigortalının aynı işverene ait diğer işyerine nakli: Aynı gerçek veya tüzel kişi işverene ait birden fazla işyeri arasında işçinin nakledilmesi durumunda bu kod seçilecektir.
17	İşyerinin kapanması: İşyerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi durumunda işten çıkarılan işçiler için bu kod seçilecektir.
18	İşin sona ermesi: Belirli bir proje, inşaat veya üretimin gerçekleşmesi amacını taşıyan işlerde amacın gerçekleşmesi ile iş de sona ermiş olacaktır. Bu durumda iş sözleşmeleri de sona ermekte ve çıkış yapılan işçiler için bu kod seçilmektedir.

İŞTEN ÇIKIŞ KODU	AÇIKLAMASI
19	Mevsim bitimi (iş akdinin askıya alınması halinde kullanılır. Tekrar başlatılmayacaksa "4" no.lu kod kullanılır.): Mevsimlik işlerde mevsimin bitimi ile birlikte işçiler için çıkış verilmekte fakat takip eden aynı mevsimde tekrar girişleri yapılmaktadır. Bu durumda çıkış kodu olarak bu kod seçilecektir. Ancak eğer çıkış verilen işçiler takip eden sezonda tekrar işbaşı yaptırılmayacaksa, bu kod yerine (4) numaralı kod seçilecektir.
20	Kampanya bitimi (iş akdinin askıya alınması halinde kullanılır. Tekrar başlatılmayacaksa "4" no.lu kod kullanılır.): Bazı işyerlerinde kampanyalı üretim. Bu işyerlerinde kampanya bitiminde işçilere çıkış verilmekte, bir sonraki kampanyaya kadar iş akdi askıda kalmaktadır. Söz konusu çıkışlarda bu kodun seçilmesi gerekmektedir. Eğer çıkış verilen işçiler takip eden kampanyada tekrar işbaşı yaptırılmayacaksa, bu kod yerine (4) numaralı kod seçilecektir.
21	Statü değişikliği: İşyerinde (4/a)' lı olarak çalışan bir işçi işyerinde (4/b) statüsüne tabi olursa 4/b (Bağ-Kur) sigortalısı olarak sigortalılığı devam ettirilmektedir. Bu tür statü değişiklikleri durumunda yapılan çıkışlarda bu kod seçilmektedir.
22	Diğer nedenler: İşçinin çıkış nedeni bu kod listesinde hiçbir kategoriye uymuyorsa, bu kod seçilmelidir.
23	İşçi tarafından zorunlu nedenle fesih: İşyerinde bir haftadan fazla süre ile işin durmasını gerektirecek zorlayıcı sebepler ortaya çıkarsa işçi iş akdini feshedebilmektedir (4857/24/III). Bu durumda çıkış kodu olarak bu kod seçilir.
24	İşçi tarafından sağlık nedeniyle fesih: İş sözleşmesi işçi tarafından sağlık nedeniyle (4857/24/I) sona erdiriliyorsa bu kod seçilecektir. Sağlık nedeniyle fesihte sağlık sorununun raporla belgelendirilmesi gerekmektedir.
25	İşçi tarafından işverenin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı nedeni ile fesih: İş sözleşmesi işverenin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı sebebiyle işçi tarafından feshediliyorsa (4857/24/II), bu kod seçilecektir.

İŞTEN ÇIKIŞ KODU	AÇIKLAMASI
26	Disiplin kurulu kararı ile fesih: Disiplin kurulu bulunan işyerlerinde kurulun aldığı kararla işçini sözleşmesi feshedilmişse bu kod seçilecektir.
27	İşveren tarafından zorunlu nedenlerle ve tutukluluk nedeniyle fesih: İşçiyi işyerinde bir haftadan fazla süre ile çalışmaktan alıkoyan zorlayıcı bir sebebin ortaya çıkması veya işçinin tutukluluğu halinde, iş sözleşmesi işveren tarafından sona erdirilebilmektedir (4857/25/III). Bu durumda çıkış kodu olarak bu kod seçilecektir.
28	İşveren tarafından sağlık nedeni ile fesih: Sağlık nedenleriyle iş akdini feshetme hakkı işçiye tanındığı gibi işverene de tanınmıştır. İş Kanunu 25. madde birinci fıkrasında sayılan sağlık nedenlerinin ortaya çıkması halinde, işveren tarafından iş akdi sona erdirilebilecek ve çıkış kodu olarak bu kod seçilecektir.
29	İşveren tarafından işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı nedeni ile fesih: İş Kanunu 25/II maddesi kapsamında, işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı sebebiyle işveren tarafından iş sözleşmesi feshedilebilecektir. Bu durumda bu kod seçilecektir.
30	Vize süresinin bitimi (iş akdinin askıya alınması halinde kullanılır. Tekrar başlatılmayacaksa "4" no.lu kod kullanılır.): İş sözleşmesinin devamı işçi ve işveren dışında üçüncü bir kurum veya kuruluşun vizesine bağlı ise ve vize süresi sona ermişse bu kod seçilecektir. Vize süresinin sona ermesiyle birlikte iş akdi askıda sayılmakta, yeniden vize alınmasıyla birlikte devam etmektedir. Ancak vize süresinin bitiminden sonra işçi tekrar işe başlatılmayacaksa bu kod yerine (4) numaralı kod seçilmelidir.
31	Borçlar Kanunu, Sendikalar Kanunu, Grev ve Lokavt Kanunu kapsamında kendi istek ve kusuru dışında fesi: İşçi, kendi istek ve kusuru dışında kanunların işverene tanıdığı fesih yetkisi kapsamında işten çıkarılmışsa bu kod seçilecektir.
32	4046 sayılı Kanununun 21'inci maddesine göre özelleştirme nedeni ile fesih: Özelleştirilen bir işyerinden bu sebeple çıkarılan işçi için bu kod seçilecektir.

İŞTEN ÇIKIŞ KODU	AÇIKLAMASI
33	Gazeteci tarafından sözleşmenin feshi: İş sözleşmesi gazeteci tarafından, Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 7'nci maddesi ile 11'inci maddesi kapsamında sona erdirilmişse bu kod seçilecektir.
34	İşyerinin devri, işin veya işyerinin niteliğinin değişmesi nedeniyle fesih: İşçinin çıkarılma sebebi işyerinin bir başka işyerine devri ya da işin veya işyerinin niteliğinin değişmesi ise bu kod seçilir.
35	6495 SK Nedeniyle Devlet Memurluğuna Geçiş: Sigortalının devlet memurluğuna geçiş halinde bu kod kullanılacaktır.
36	KHK ile işyerinin kapatılması: 21 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla başlayan Olağanüstü Hal uygulaması kapsamında 667 ve 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerle bazı işyerleri kapatılmıştır. Buna göre söz konusu KHK'larla kapatılan işyerlerinden çıkışı yapılacak sigortalılar için bu kod seçilecektir.
37	KHK ile kamu görevinden çıkarma: Fetö/Pdy nedeni ile Kamu Görevinden çıkarılanların işten çıkış kodları 37 olarak bildirilecektir.
38	Doğum nedeniyle işten ayrılma: Doğum nedeniyle işten ayrılan bayan sigortalı için seçilecek koddur.
39	696 KHK ile kamu işçiliğine geçiş: Kamu idarelerinde alt işverenin işçisi olarak çalışırken, 696 sayılı KHK ile Kamuya işçi olarak geçen işçiler için kullanılacaktır.
40	696 KHK ile kamu işçiliğine geçilmemesi sebebiyle çıkış: Kamu idarelerinde alt işverenin işçisi olarak çalışırken, 696 sayılı KHK ile Kamuya işçi olarak atanamayan (Emekli olması vs nedenlerden dolayı) işçilerin iş akdinin sonlandırılması halinde seçilecek koddur.

İŞTEN ÇIKIŞ KODU	AÇIKLAMASI
41	Re'sen işten ayrılış bildirgesi düzenlenenler: SGK tarafından değişik gerekçeler nedeniyle işten ayrılışları resen düzenlenenler için seçilecek koddur.

Saygılarımızla...

Mevzuat Sirküleri